

DU KAN LAGE DEM SELV

Klassiske fyllingsdører

Det ser eksklusivt
ut, så det er verdt
besværet.

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Det er ikke vanskelig, men du skal være nøye. Særlig skal du sikre at dørene holdes helt plane mens limet tørker. Ellers vrir de seg.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Et par dager, pluss tørketider.

PRIS

Ca 2500 kroner for en dobbeltdør.

Noen ganger er det helt umulig å finne en dør som passer. Enten er det stilen, eller så er det målene det er noe galt med. Heldigvis kan du fint lage døren selv. Det er mye **billigere enn å bestille en på spesialmål.**

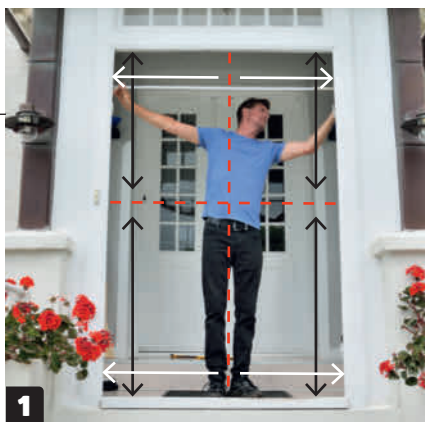
Viktig om isolering

Disse dørene er ikke isolerte, fordi det er et ekstra sett dører et par meter lenger inn i entreen. Vil du isolere dørene dine, kan du legge isolasjon i fyllingene på innsiden og en tynn kryssfinérplate utenpå, før du monterer på lister og annen pynt.

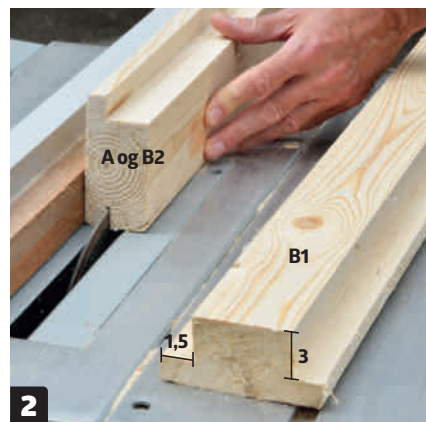
Oppmåling og tilskjæring av ramme

I gamle hus som dette, kan du ikke gå ut fra at alt er rett og i vinkel. Derfor har vi valgt å lage dørene slik at de passer stramt til målene i dørhullet – med forventning om at det eventuelt må skjæres av litt rundt dem.

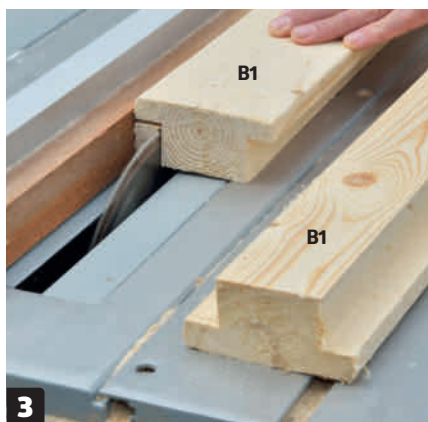
Men for å kunne gjøre denne tilskjæringen mulig, er det nødvendig å undersenke alle skruer et par centimeter når rammen skal settes sammen. Da har du noe å høvle/sage av.

Vær nøye når du måler opp. Begynn med å merke opp midten i toppen, bunnen og sidene ved hjelp av et vater. Deretter måler du ut fra merkene på alle sider og overfører målene til en arbeidstegning.

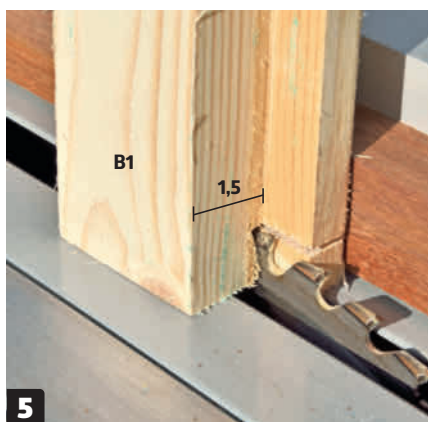
Rammen sages til. Kapp alle rammedelene (A, B1 og B2) i lengden. Bruk en bordsirkelsag til å sage falsene. De skal være 3 cm dype og 1,5 cm brede.

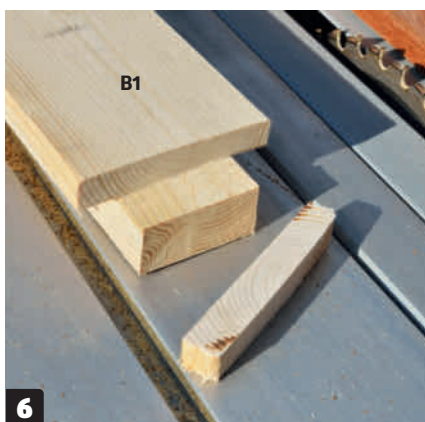
Falsene sages ut. De mellomste tverrstiverne (B1) skal ha fals på begge sider, mens de som skal sitte i toppen og bunnen (B2) bare skal ha fals på en side. De loddrette sidene (A) skal også kun ha en fals.

Tverrstykkene (B1) skal også ha en fals i endene. Når de lange falsene er saget ut, vendes tverrstykkene og gis en fals i begge ender. Den skal være 1,5 x 1,5 cm, slik at den passer til falsen i sidestykkene.

Har du ikke en bordsirkelsag, så bruk i stedet en fintannet sag, for eksempel en japansag, når du skal sage i enden. Det går greit med bordsirkelsagen – hvis du er forsiktig når du sager.

Slik skal det se ut når tverrstiverne (B1) er saget ut. Hakket passer nøyaktig inn i falsen på sidene (A). Vær nøye med tilpassingen – delene skal passe nøyaktig sammen for å gi stabilitet til døren.

Klar til å settes sammen. Legg alle delene til dørrammene på en helt plan flate, og sjekk at sammenføyningene passer og at målene tilsvarer oppmålingen du har gjort.

Montering av låskasse og -blikk

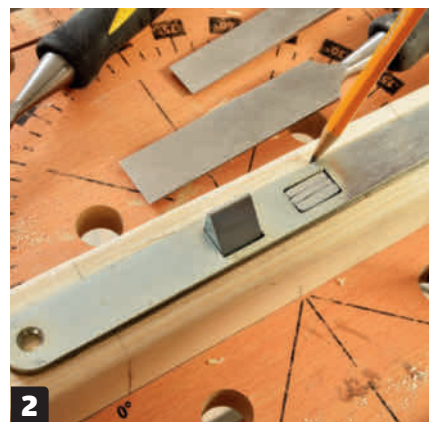
Rammen er egentlig klar til å settes sammen, men det er enklere å montere låskasse og sluttblikk først. De to sidestykkene som skal møtes på midten er lettere å flytte på enn hele døren.

Når du skal stemme ut til låskassen, er det viktig at du har nyslippte og skarpe stemjern, og at du kan stemme vekk bare litt om gangen. Slår du av en bit for mye, blir du nødt til å lime inn nytt tre, og det er vanskelig å få pent igjen.

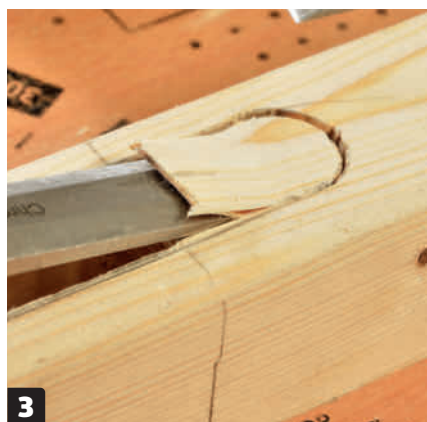
1

Start med hullet til låskassen. Tegn opp låskassen på den ene rammesiden (A). Bor deretter en rekke hull i låskassens dybde, og bruk et stemjern til å fjerne det resterende treverket i hullet.

2

Strek opp til undersenking av låskassen. Frontplaten som sitter på låskassen skal undersenkes i plan med rammen, så sett låsen i hullet, og strek opp langs kanten.

3

Stem forsiktig ut etter oppstrekningen. Det er en god idé først å stemme loddrett ned med et lite stemjern hele veien rundt i streken. Da er det mye lettere å unngå å fjerne for mye tre.

4

Legg inn låskassen igjen, og sjekk at frontplaten flukter nøyaktig med rammesiden. Den skal ikke ligge for dypt, for da kan ikke låsen holde grepet, og heller ikke for høyt, for da butter den når døren lukkes.

5

Merk opp til håndtak og låssylinder.

Låskassen legges oppå rammesiden med frontplaten i plan med rammen. Bruk et bor eller en syl til å merke opp hvor det skal bores hull til håndtak og lås.

6

Bor hullene til håndtak og låssylinder.

Bruk helt skarpe trebor – først fra den ene siden. Snu rammen når spissen av boret er gjennom, og bor resten av hullet. Ellers risikerer du oppflisete kanter på hullet.

7

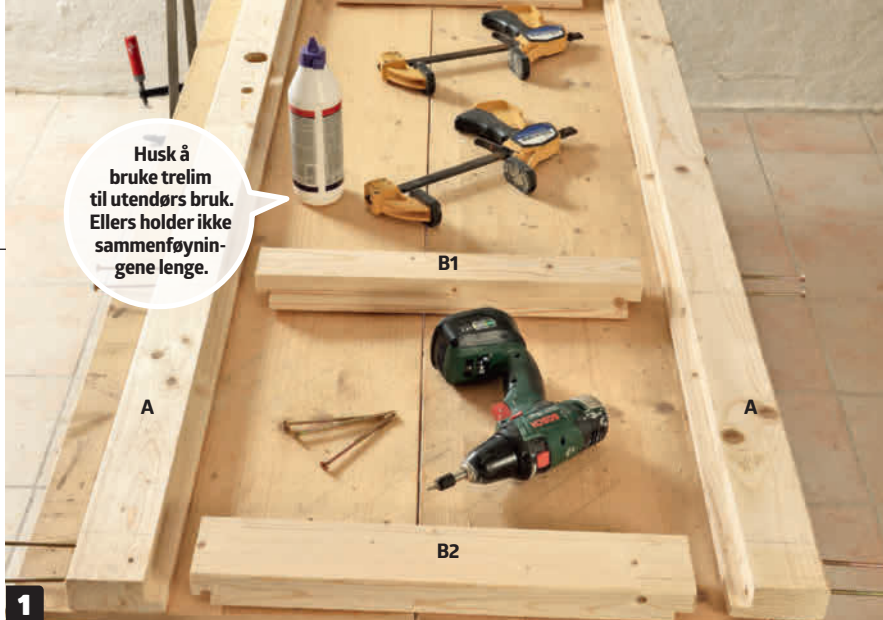
Merk opp til låsblikket. Sett låskassen i hullet du har laget, og legg deretter den rammesiden som låsblikket skal sitte i ved siden av. Da er det lett å merke opp nøyaktig hvor låsblikket skal sitte. Bor og stem ut på samme måte som da låskassen skulle monteres.

Rammene settes sammen

Du kan fint sette sammen alt på en gang, som vi gjør her. Men hvis du er litt usikker, kan du begynne med å sette sammen rammene, skru inn fyllinger og spenne alt fast til et plant underlag.

Bruk lange tvinger på tvers over dør-rammen og korte til å holde den nede mot det plane underlaget. Da slår ikke døren seg mens limet tørker.

Vi undersenker skruene 15 mm. Det gir oss plass til å slippe eller høvle av litt på dørene etterpå.

1 **Legg opp alle delene,** og merk opp på rammesidene hvor de lange skruene skal sitte. Sjekk at underlaget er helt plant, og ha tvinger, skrumaskin, lim og skruer klart.

2 **Forbor til alle skruene.** Rammen skal skrus sammen med 6 x 200 mm skruer. Vi forborer derfor midt i siderammen (A) med et langt 6 mm trebor. Har du ikke et bor-stativ, går det også med en skrumaskin.

3 **Undersenk med et 10 mm bor.** For å få skruene langt nok inn, bores 15 mm dype hull i de hullene du allerede har boret. Hullene tettes senere med propper av 10 mm rundstokk, som limes fast.

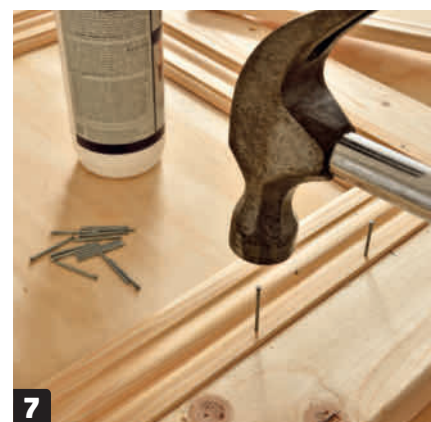
4 **Legg godt med lim i sammenføyningen.** Det limet som presses ut når du skruer inn skruene, fjernes lett med en fuktig klut mens limet fortsatt er vått.

5 **Hold sammenføyningen med en tvinge** når limet er påført. Da er du sikker på at delene ikke sklir når skruene skrus inn. Ta en side om gangen, og vent med å skru helt fast til fyllingene er på plass.

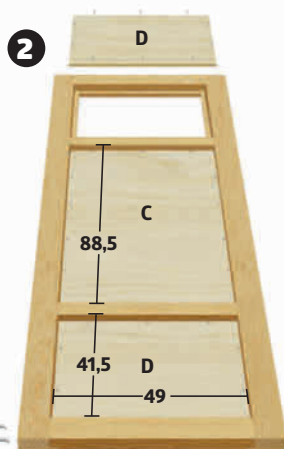
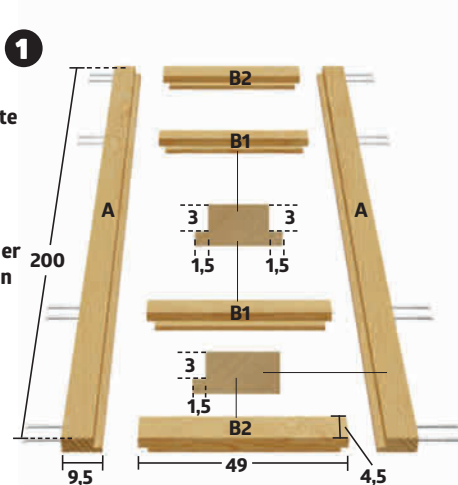

6 **Fyllingene monteres.** Bor 4 mm hull i kanten av fyllingene (C og D) – fire hull per side. Legg lim i falsene, og skru fast fyllingene med 4 x 30 mm skruer. Sjekk at døren er i vinkel, og etterspenn alle skruene.

7 **Pynt med lister og plater** på begge sider av døren. Vi har montert profilister (E, F og G) langs kantene, lagt en 10 mm plate (H og J) i hver fylling og satt en liten firkant av profilerte lister (M) i midten.

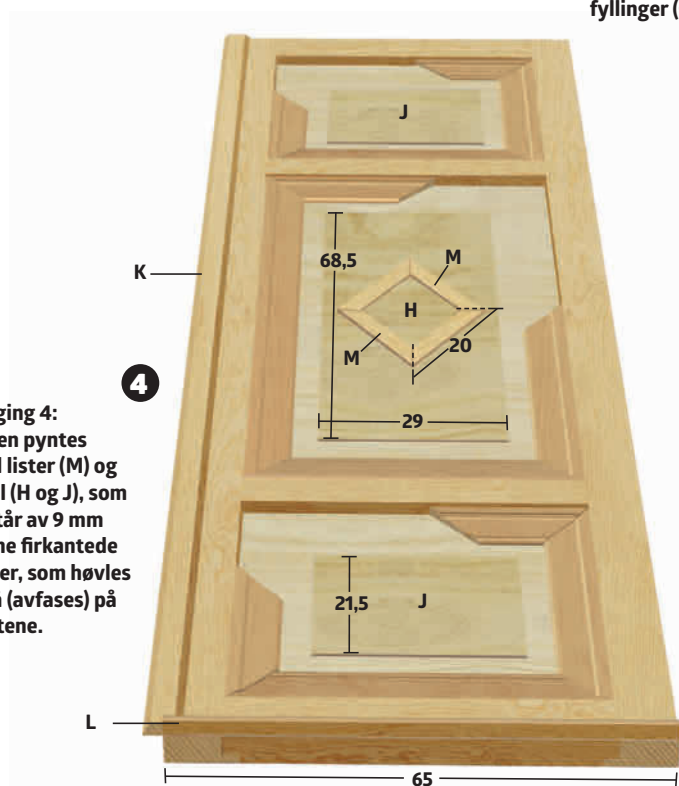
Tegning 1:
I alle de lodrette
og vannrette
rammedelene
(A, B1 og B2)
lages det fals. Falsens dybde er 3 cm, og bredden er 1,5 cm.

Tegning 2:
I rammen legges det
fyllinger (C og D).

Tegning 3: Fyllingene
holdes fast av lister
på begge sider.
Listene E, F og G
sitter på forsiden,
mens listene E2,
F2 og G2 sitter på
baksiden (ikke
vist her).

Tegning 4:
Døren pyntes
med lister (M) og
speil (H og J), som
består av 9 mm
tynne firkantede
plater, som høvles
skrå (avfases) på
kantene.

På tegningene
viser vi hvordan
en enkeltdør
er konstruert.
Skal du ha en
dobbeltdør som
her, bygges den
andre døren etter
samme prinsipp –
bare speilvendt.

Til slutt males
døren, slipes,
sparkles og
males igjen.
Flere ganger.

MATERIALER

MATERIALER TIL 2 DØRER 45 x 95 mm rammedeler:

- 4 rammesider (A) à 200 cm
- 8 tverrstivere (B1) og (B2) à 49 cm

15 mm vannfast kryssfinér:

- 2 fyllinger (C) à 49 x 88,5 cm
- 4 fyllinger (D) à 49 x 41,5 cm

15 x 70 mm profilert karmlist:

- 4 lister (E) à 88,5 cm
- 12 lister (F) à 49 cm
- 8 lister (G) à 41,5 cm

Baksiden (mindre, fordi falsen er på forsiden):

- 4 lister (E2) à 85,5 cm
- 8 lister (F2) à 46 cm
- 8 lister (G2) à 38,5 cm

9 mm vannfast kryssfinér:

- 2 speil (H) à 29 x 68,5 cm, avfases på kantene
- 4 speil (J) à 29 x 21,5 cm, avfases på kantene

15 x 45 mm profilister:

- 2 anslagslister (K) à 200 cm

30 x 30 mm profilister:

- 2 bunnlister (L) à 65 cm

15 x 30 mm profilister:

- 8 lister (M) à 20 cm, til parallelogram

Dessuten:

Trelim (utendørs) · 4 x 30 mm og
6 x 200 mm skruer · 1,2 x 25 mm og
1,7 x 35 mm galv. dykkert · 10 mm rund-
stokk · 2 stk. skåter · Dørhåndtak · Lås ·
Låsskasse · Grunning · Maling

SPELIALVERKTØY

- Bordsirkelsag
- Borstativ

Montering

Før dørene monteres, skal de males. Denne prosessen starter med sliping og grunning med en sperregrunning, slik at harpiksen fra kvistene i treverket ikke slår gjennom malingen senere.

Deretter skal dørene slipes igjen og gis et mellomstrøk. Til slutt får de to toppstrøk, og først når de er gjennomtørre er du klar til å montere dørene.

1 Start med å fjerne de gamle dørene. Hvis det ikke er noe galt med de gamle hengslene, så bruk dem om igjen. Her er det for øvrig smart med en hjelper. Ytterdører er tyngre enn de kanskje ser ut som.

2 Merk opp til hengslene på de nye dørene. Det gjør du ved å sette begge dørene inn i dørhullet og klosse opp hele veien rundt, slik at det er like mye luft overalt. Marker deretter hvor hengslene skal være.

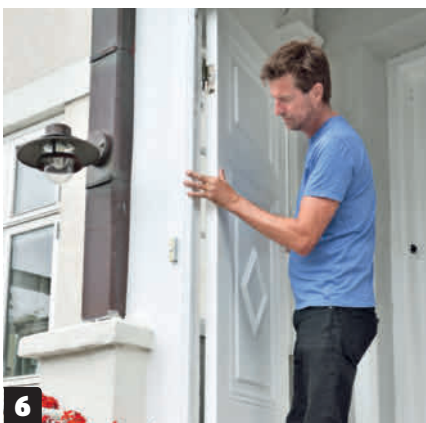
3 Ferdiggjør oppmerkingen til hengslene. Se på de gamle dørene for å se hvor dypt det skal stemmes ut, og strek opp etter hengselet. Marker kantene med stemjernnet på innsiden langs strekene.

4 Stem ut etter markeringene. Her er det viktig å være forsiktig, slik at du bare fjerner det nødvendige. Sørg for et plant underlag, og press stemjernnet gjennom treet uten å bruke en hammer.

5 Forbor til skruene og skru fast hengslene. Akkurat som med låskassen og låsblikket skal platen til hengslene flukte med dør-rammen. Ikke lim fast hengslene, men legg gjerne en liten kladd med linoljekitt under.

6 Heng på dørene og juster dem. Det spennende øyeblikket er nå, når du skal se om dørene åpnes og lukkes helt tett, uten motstand. Kanskje må det fjernes litt et sted? Hvis det er tilfellet, så husk ny maling.

7 Ferdig – nesten. Når dørene svinger som de skal, mangler du bare å montere lås og håndtak, samt bunn- og anslagslister (L og K) på ytersiden og innsiden. Husk tetningslister i dørfalsene og på anslagslistene.